Informilo de HOKKAJDA ESPERANTO-LIGO

Heroldo de HEL

N-ro 97 aŭtuno 2003

HOKKAJDA ESPERANTO-LIGO
ĉe HOŜIDA Acuŝi
Mijanomori 2-18-18, TOMAKOMAI
053-0844 JAPANIO

北海道エスペラント連盟
〒053-0844
苫小牧市宮の森2丁目18-18 星田 淳 方

街中にある古い教会

ロシア移民
タチヤーナさん母娘と共に

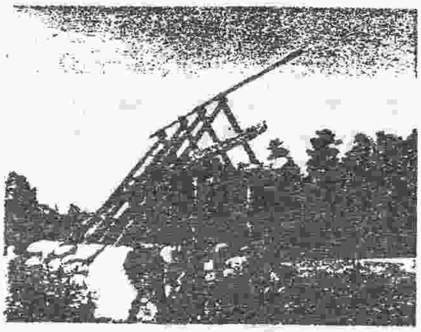

古代の住居跡

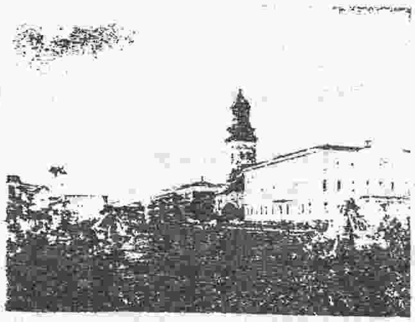

運河のみえる風景

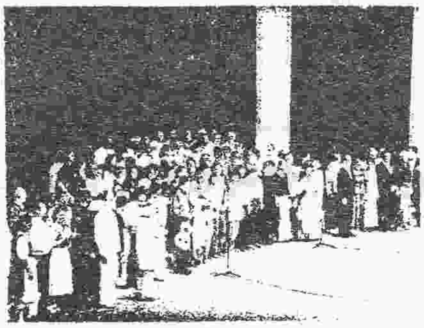

フィナーレ

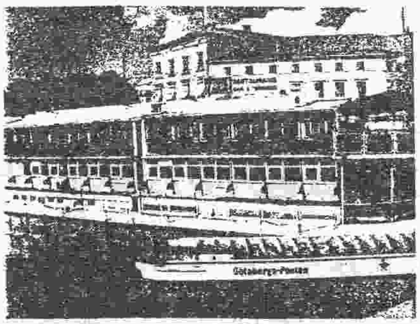

運河の上の水上レストラン

La 88a Universala Kongreso en Gotenburgo
第 88 回世界エスペラント大会（スウェーデン・ヨーテボリ市）

撮影 中野 常明

<ENHAVO>
1 Fotoj de la UK en Gotenburgo <NAKANO Cuneaki.>
3 Retletero kun knabo en Filipino <HOŜIDA Acuŝi / Raymond Su>
5 Danke ricevitaj <Hosida>
6 Ges-roj Osioka venis el Hirosimo
7 S-ino Miranda Lutz venis el Aŭstralio
8 Artikolo de ĵurnalo
9 Fenestreto por lernado
10 TAMTAMO – gazeto de la Indiĝenaj Dialogoj
16 Klavaro de Mac enhavanta supersignojn de E <JOKOJAMA Hirojuki>
18 Lingva diverseco en multpopola ŝtato <Sergej Anikeev>
20 La 67a Hakkajda Kongreso de Esperanto okazos

＜目次＞
1 世界エスペラント大会の風景
3 フィリピンの少年からの便り＜星田　淳＞
5 受領郵便物＜星田＞
6 広島から忍岡守隆さん・妙子さん来道
7 オーストラリアからミランダ=ルッツさん来道
8 毎日新聞の取材
9 学習の小窓
10 先住民情報誌「タムタモ」
16 Mac によるエスペラントの字上符を含むキーボードについて＜横山　裕之＞
18 多民族国家での言語多様性　ソ連の経験を踏まえて①＜S.アニケーエフ＞
20 第 67 回北海道エスペラント大会は苫小牧です

第７回委員会報告

日時：2003 年 8 月 30 日　ところ：札幌市北区ロンデタージョ
出席者：星田淳　阿部映子　宮沢直人　後藤義治　佐藤英治　佐藤不二雄　横山裕之　樺山裕介
諸報告：HP アクセス 28289 件。見た人からメールがあった。苫小牧 E 会では毎日新聞の取材を受けた。苫小牧サークルまつりで展示会をした。SES では秋に新入講習をおこなう。メルマガ 58 号(7/25)949 部、59 号(8/22)932 部発行。大本では夏期合宿(8/1~3)で E の学習が採用された。図書は JEI に 2 回発注。極東ロ訪問団 7 名（内 4 名非会員。入会してもらう）が手続き中。豪州からの来訪者があった。
議決事項：メルマガのキャンペーンを始める。新年講習会をやめて、新年会を行う。次期委員について今期委員会で準備する推薦候補は今まで通りとする。

HEL では道大会以降の 1 年間の委員の立候補を受け付けます。

申し込み先：星田　淳（あつし）

E メール　mcm63639@biglobe.ne.jp

電話・ファクシミリ　0144-74-2539

住所　〒053-0844　苫小牧市宮の森町 2-18-18

フィリピンの少年からの便り（メール）

HOŜIDA Acuŝi

今までフィリピンのエスペランチストなど、聞いたことがなかった。ところがこの頃タガログ語の Praga manifesto がインターネットに出たりして、何かありそう、と気をつけていたら、文通を希望する１７才の少年と連絡がついたので、交信の一部を以下に紹介します。

エスペラントを始めて半年ほど、文法など誤りはあっても、どんどん使っている。意味はよく分かる。英語やスペイン語の単語が時々混じっているが、「これは何だ」と聞くと、説明してくれる。インターネットのエスペラント講座で始めたという。

この頃こうして始める青少年が世界中で増えている。日本のマンガで北海道は知っている」には驚く。どんなマンガに出ているか、ご存じの方、教えてください。

学校教育は英語で行われている国。自分たちの言葉（フィリピン語）は公用語とされているが、各地の方言の混合語で、いったいどうなるのか、心配だという。なかなかおもしろい表現もありますね。終わりのほうに出る triste(=malĝoje) は効果的。☆は私の発信、★は彼からの受信です。

★　題名：Kara Acuŝi...　　　2003/08/13 16:30

Salutojn! vi skribis: "Mi estas japana esp-isto loĝanta en la plej norda japana insulo, Hokkajdo(Hokkaido^)."

-- Hokkaido estas familiara el "cartoons" kaj "manga". hehehe. {kio estas la esperanta vorto por "cartoons" kaj "comics"?

vi skribis:Ĉu vi volas viziti venont-jaran Universalan Kongreson en Pekino?

--Volas, jes. Povas, ne. {multekosta}. Kie okazis/os la kongreso?

Amike, Raymond

☆　RE:Kara Acusxi...　　08/15　08/15 09:20

En PIV-o mi trovis "komikso = bildrakonto". Certe tio estas "manga".

Kiajn komiksojn vi vidis(legis) pri Hokkajdo(Hokkaido^)?

★　題名：Kara (denove) Acuŝi...　　　2003/08/15 22:49

Kara S-ro,

vi skribis: "Mi miras, kiom multaj homoj nun lernas per interreto!"

--kaj ankaŭ mi. Esperneble, tre multe

vi skribis: "Mi estas sufiĉe pli aĝa ol vi post sepdekdu-jara vivo."

--Vi estas la plejmaljuna persono, kiu mi konas! Bone, vi uzas komputilo.

Miaj geavoj ne volas uzi komputilojn.

vi skribis: "Kiam mi estis knabo ĝis 11-jara aĝo, mi loĝis en Ĉinio kun miaj gepatroj, 200 kilometrojn nordokcidente de Pekino."

-- Bonega memoro!
Mi forgesis, en kiu kartono mi aŭdis Hokkajdo. Sed mi certas, ke mi aŭdis ĝin. Eble, en "Samurai X" (Rurouni Kenŝin) aŭ "Ranma 1/2" aŭ "Digimon" aŭ aliaj. Ĉu vi ankoraŭ vidis kartonojn?
Mi havas korespondamikojn el Ĉilio, Ukrainio, Polujo, Britio, Francujo, kaj Kubo. Vi estas la sola aziano, kaj mi tre ĝojas! Mi scias unu vorton el via lingvo... (sed mi ne certas): mo ŝemo ŝe! <mi supozas, ke ĝi estas "dankon." Mi vidis kartonon en japana lingvo (kun angla-lingvoj subtitoloj). Mi aŭdis ĝin ofte.
Mi komencis lerni esperanton dum ses-sep monatoj antaŭe. Kaj mi ŝatas la lingvon. Ĉu estas multaj esperantistoj tie, en Japanio?
Imong Amigo, ("amike" en filipina lingvo, Cebuano) Raymond Lu

★ 題名 : Re: Viaj lingvoj 2003/08/17 17:17

Kara S-ro,
vi skribis: " "Amigo" estis "amiko" en la hispana lingvo, mi komprenas. Ĉu vi do uzas parte hispanajn vortojn? Kaj kion signifas "Imong"? "
--Fakte ĝi estas hispane. Vortoj en filipinaj lingvoj havas multon da influoj el hispana lingvo. Unu filipina lingvo, nomita "Chavacano," uzas preskaŭ hispanajn vortojn. Nur la gramatiko ŝanĝas. "Imong" ="via".
vi skribis: "En libro "Kolekto de naciaj himnoj" mi trovis filipinan: "El Himno Nacional Filipino". Sed tiu titolo estas tute hispana, kaj ankaŭ la enhavo "Tierra adorada, Hija del sol de Oriente, --", ĉu ne?"
--Jes, "Tierra Adorada" estas nia nacia himno--la originala versio. Sed ĝi havas tradukadojn en multo da filipinaj lingvoj... Kiam Usono koloniigis La Filipinojn, ili tradukis ĝin al angl-lingvo. Nun, la tagaloga versio, ne la hispana versio, estas la norma. Sed debatoj abundas.
vi skribis: "Oni diras, ke la filipina(oficiala) lingvo estas la Tagaloga. Kion signifas "en filipina lingvo, Cebuano", kiun vi skribis?"
-- Tagaloga, ne estas oficiala filipina lingvo... "Filipino" (kaj angla-lingvo) estas. Esence, ambaŭ similas. Estas tre multo da filipinoj lingvoj... (mi scias du: Cebuano; kaj Tagalog). Popoloj ne samopinias pri oficiala lingvo (antaŭe, hispana lingvo ankaŭ estas oficiale). Speciale, tagalog-popoloj kaj sebu-popoloj. Do, Filipino-- miksaĵo da filipinaj lingvoj.
Vi skribis: " Se "moŝi moŝi!", tio estas alparola aŭ atentiga vorto, **"Haloo!"** , ofte uzata en telefonado. Mi scias neniom pri la tagaloga."
-- Dankon! En mia lando, ĝi estas "Kumusta!"-- el "Como Estas?"-- la intenco ŝanĝis. Sed "Kumusta?" ankaŭ egalas "Como Estas?"

［星田注］"Como Estas?" はスペイン語で "Kiel vi estas?", Kiel vi fartas? と同じ使い方です。そのまま電話の「もしもし」に当たる使い方のようです。

Vi skribis: "Ofte sur strato promenas filipinaj maristoj, sed ili pli-malpli parolas angle. Per kiu lingvo vi lernas en lernejoj? "

-- Medio de instruado estas angla lingvo. Do, mi timas por niaj lingvoj. Nun, niaj lingvoj estas tre liberale. Ni havas vortojn el hispana kaj angla lingvo...

Vi skribis: "Ĉu vi iam legis pri ainoj?"

--Mi ne memoras. Mi ne estas observema.(triste). Sed mi memoras pri "Tokugawa," "Mejĝi," kaj aliaj.

Vi skribis: "Ĉu en via lando estas Esperantaj Societoj aŭ Asocio?"

--Ne estas, triste.　　Imong amigo,　　Raymond

Danke ricevitaj　－受領郵便物－（星田淳　扱い--読みたい方はご連絡下さい）

＊Oomoto; n-ro 449, 2002 jul-dec, Oficiala organo de Oomoto kaj Jinrui Aizen-kaj(UHA), B5 X32頁＋表紙（カラー）、全文Ｅ（エスペラント）。
巻頭に半年遅れて発行のことわり。
記事も昨年中の行事についてのもの。

＊Novajoj Tamtamas: N-ro 191, Aprilo 2003, Jokohama Esperanto-Rondo(JER), A4X4頁、全文Ｅ. Pri japanlingvo(日本語講座) 連載中。

＊Mejlŝtono 2003 julio N-ro 178, 仙台Ｅ会：B5X8頁の内Ｅsp文２頁。

＊PONTETO:Julio 2003　N-ro 200: 関東エスペラント連盟(ELK):B5X 12頁のうちエスペラント文９頁は６月の関東大会、大会での「私の主張」，EU言語問題等。Pacmesaĝoj el esperantistoj はイラク戦争に対する意見。英、米からを含む８通の返事は皆戦争反対だった。

＊La Tamtamo: 第 348号（2003年 7月, JER), A4 X６頁、日本語。中学校教師から「総合学習の時間」のためエスペラントについて問い合わせがあった話。やはりホームページの効果だ。

＊Eskalo第102 号(2003 年第４号)、2003年 7月23日、川崎エスペラント会、B5X4頁、日本語。

＊La Movado;KLEG（関西エスペラント連盟）発行、N-ro 630 aŭg. 2003, B5 X16頁の内Ｅ文は計２頁強。Eta Arbo Sorpaの楽譜：昨年来道した Valerij Paravin がもってきたロシア人訳のものと比べてどうか？

＊Hokkaidô Rômazi Kenkyû No.117 （復刊90）北海道ローマ字研究会 Hs.15n.08 gt.11nt., B5 X８頁、日本文。受贈資料に Heroldo de HEL N-ro 96.アイヌ語、中国語、韓国語のローマ字表記の記事。

＊La Movado;KLEG、N-ro 631 sep.2003, B5 X16頁のうちＥ文３頁。来る北海道大会（苫小牧）の予告記事。

Ges-roj Osioka venis el Hirosimo
広島から　忍岡守隆さん・妙子さん来道

S-ro OSIOKA Moritaka kaj s-ino OSIOKA Taeko turismis per sia aŭto en Hokkajdo. La 5an de aŭgusto en restoracio en Otaru ili havis renkonton kun HEL-anoj, kiuj estis ges-anoj Kodama, Kabayama, Yamasita, Kanamori, Gotoo, Miyazawa, Uenisi, Sato Huzio, kaj Hoŝida Acuŝi. La pejzaĝa bildo sur ĉiu numero de la gazeto <Revuo Orienta> de Japana E-Instituto, kiun ilustras s-ino Osioka Taeko, donas konformon al ties legantoj. Komprenebie ŝi kreis multajn novajn dum ĉiu ĉi vojaĝo. S-ro Osioka parolis ke paca movado kaj esp-a movado en la urbo Hirosimo kune laboras, precipe okaze de la Iraka milito.

しかし、小樽の駅前通りが拡張されて、ひどく俗化されているのには、驚きました。
忍岡さん夫妻に、もっとましないい小樽を見せられなかったのが残念です。

トピック

Newsweek 誌（英語版）でエスペラントが好意的に載りました。

「エスペラントの夢よ、再び　／　英語支配への反発とグローバル化の波に乗って

19 世紀に生まれた人工言語が静かなブームに」という題でした。

S-ino Miranda Lutz venis el Aŭstralio
オーストラリアから　ミランダ・ルッツさん来道

S-ino Miranda Lutz vizitis sian kuzon, kiu laboras en lernejo de urbeto en Sikokuo. Kaj ŝi vojaĝis en Sikokuo kaj en Kjusjuo du monatojn. Post tio por eviti varman veteron ŝi flugis al Hokkajdo. Ŝi ĝuis vidindaĵojn de Sapporo. En aina restoracio ŝi rigardis al ainaj ornamaĵoj, muzikiloj kaj dokumenta filmo. La mastro de ĝi, s-ro YUKI Kozi, afable respondis ŝiajn demandojn. Ŝi spertis bani sin ĉe varma fontejo apud la lago Sikocu-ko. Kaj apud la alia lago Tôya-ko, katastrofa postaĵo fare de la vulkano Usu-zan mirigis ŝin kaj nin. Truoj, rompitaj vojoj, domoj, maŝinoj...tie neniu staras sur ekvilibro.

ミランダさんはメルボルン市出身。アイヌ民族の結城幸司さんの料理店で買ったアイヌ文様のＴシャツを着て、有珠山に行ったら、土産店で熊の木彫りの人と話がはずみました。

今年の北海道大会をおこなう苫小牧の代名詞、王子製紙工場の煙突は会場のすぐ近くにそびえています。会場のアイビープラザは、蔦に覆われていた古い公民館を改築したものです。１区画北にあるボウリング場の１階に小さな市民映画館「シネマトーラス」があり、「おばあちゃんの家」（韓国）、「ゲロッパ」（日本）、「ホテルハイビスカス」（沖縄）を上映しています（はずです）。

毎日新聞地方版で紹介されました

素晴らしきサークル仲間　日胆

もう一つの国際語に着目

苫小牧エスペラント会

「ト・マコマイ」（沼のあるマコマイ川）で苫小牧。北海道ほど名前に敬意であるべき土地はないだろう。かつて当たり前に話されていたアイヌ語は、支配者となった和人の言葉・日本語に追いやられた。今では日常で目にするアイヌ語は地名ばかりだ。それも日本語化が進み、元の意味が分からなくなっている例がある。

ふと街を眺めれば、主要駅前には英会話教室が並び、書店でも関連書コーナーは盛況だ。米国の巨大なパワーを背景に、英語が事実上の国際語となって久しい。英語圏で生まれ育てばそれだけで優位に立ち、非英語圏の住民は習得に苦労する。国際社会で生きるためには身に付けるしかない。

だが、異議を唱える人々がいた。もう一つの国際語「エスペラント」を学ぶ人たちだ。苫小牧にも40年間続く語学サークル「苫小牧エスペラント会」がある。メンバー8人は「エスペラントは英語より簡単で公平」と口をそろえる。誰の母語でもないからだ。

エスペラントは1887年、ポーランドの眼科医、ザメンホフが提案した。ヨーロッパ諸語を元に、発音、文法をできるだけ簡潔にしたのが特徴だ。現在、エスペラント人口は全世界に約100万人とされる。

子供の時に終戦を迎えた栗田淳代表は「[illegible]界を知りたいと思い、高校生で始めた」。以来、各国人を相手に文通を続けてきた。フセイン政権に追放されたイラク人からの手紙は、会でテキストに用いた。70年代に学び、勉強を再開したという佐藤英治さんは「兵士がエスペラントで直接しゃべり合えたら、戦争はなくなるはず」と口にする。

戦争、アメリカ、グローバル化と「新しい帝国」が牛耳る世界を別の角度から考え直すには、もう一つの国際語を学び、語り合うのが一手かもしれない。同会はいつでも「ボンベンノン」（いらっしゃい）と手を広げている。

アイビー・プラザで毎月2回（不定期）活動、年会費2000円。詳細は栗田さん（0144・74・25039）へ。9月13、14日には、北海道エスペラント大会が苫小牧で開かれる。【真野森作】

楽しみながら勉強に励む会員たち

Fenestreto por lernado 学習の小窓

エスペラントでは、文中の語順は比較的自由です。主語が最初に来る場合が多いのですが、そうとは限りません。対格（名詞語尾＋-n）を利用して目的語を明示することにより、語順を換えてさまざまなニュアンスを表現できます。以下の例文を比較してください（人称代名詞にも-n をつけて対格にすることができます）。

Mi amas vin.　私はあなたを愛しています。

Vin mi amas.　私は（ほかの人ではなく）あなたを愛しているのです。

Amas vin mi.　私はあなたを（憎んでいるのではなくて）愛しているのです。

（※ami＝愛する）

別の例を示しましょう。

Japanoj manĝas krudan fiŝon.　日本人は生の魚を食べる。

Japanoj manĝas fiŝon krudan.　日本人は魚の生のやつを食べる。

Manĝas japanoj krudan fiŝon.　食べるんだよ、日本人は、生の魚を。

（※kruda＝生の、fiŝo＝魚）

※人称代名詞

１～３人称の人称代名詞以外にも、エスペラントにはあと２つ、人称代名詞があります。

その１：**SI**（再帰代名詞）

自分自身を示す代名詞です。以下の例文を比較してください。

Li mortigis lin.　彼（１）は彼（２）を殺した。

Li mortigis sin.　彼は自分自身を殺した（＝自殺した）。

（※mortigi＝殺す）

Ŝi forgesis ŝian nomon.　彼女（１）は彼女（２）の名前を忘れた。

Ŝi forgesis sian nomon.　彼女は自分自身の名前を忘れた。

（※forgesi＝忘れる）

その２：**ONI**（人一般を示す）

「誰かが」ではなくて、「世間一般が」「誰もが」です。

Oni amas sin.　人は我が身をかわいがる。

メルマガ 13 号＜2000.8.23＞より

TAMTAMO - gazeto de la Indiĝenaj Dialogoj

「タムタモ（太鼓）」エスペラントを介した先住民情報交換誌

世界各地の先住民族の権利回復と向上のために、われらが人類対等語エスペラントの学習と利用を企図した「先住民族の対話」という活動が、まず、中米を対象にして、さらに全世界で、おこなわれています。そのインターネット上での情報誌が「太鼓」です。その日本語訳を HEL 会員と木村護郎さんがやっています。これは、HEL のホームページとリンクしています。今回、やっとその一部分だけ紹介します。ここに挙げられている、パプアニューギニアの先住民族への扱いは、北海道大学がアイヌやウィルタの人たちの頭骨を収集して学内で埃をかぶらせていた事件と通ずるものを思わせます。一般紙では得られない、こういう情報がEでは得られます。（樺山）

La celoj de TAMTAMO

"TAMTAMO estas ses-semajna informilo de la organizo Indigxenaj Dialogoj (www.idnetwork.nl). Gxiaj celoj estas:

1- Informi pri la agado de Indigxenaj Dialogoj (ID);
2- Diskonigi diversajn temojn pri la internacia indigxena movado;
3- Pritrakti kulturajn kaj politikajn aspektojn de la indigxenaj popoloj reprezentitaj en ID;
4- Agi kiel komunikilo inter la indigxena kaj la ne-indigxena mondo por veki interkomprenon, solidarecon kaj apogon;
5- Disvastigi konon pri la valoroj de la indigxenaj popoloj kaj ties kontribuoj al konstruado de pli bona mondo.

TAMTAMO estas distribuata senpage."

タムタモの目的

"タムタモは、「先住民族の対話」という組織の六週に一回のニュース機関誌です。（www.idnetwork.nl）その目的は以下のとおりです：

1ー 先住民族の対話(ID)の活動についての報告；
2ー 国際的な先住民族の運動に関する様々なテーマを周知させること；
3ー ID に選ばれた先住民族の人々の文化的、政治的局面を論議すること；
4ー 相互理解、連帯性と支持を呼び起こすために先住民族と非先住民族の世界の間の情報交換の道具として活動すること；
5ー 先住民族の人々の価値とよりよい世界の建設へのその人々の寄与に関する情報を広めること；

タムタモは無料で配布されています。"

Indiĝenaj dialogoj

Recenzo: Mia vojo

Ĉi tiu ĉarma kolorigebla libreto por infanoj entenas ĝentilan "verdan" mesaĝon. Akvoguto priskribas sian migradon en nubo, aero, surtere. Estas klare el tiu priskribo kiel kara estas ĉiuj eroj de la naturo, kaj kiom valoras ke homoj protektu ilin.

Enkonduka klarigo pri Esperanto en Hispana kaj Angla lingvoj donas facilan priskribon al la leganto. La kolorigeblaj desegnoj estas simplaj, kaj allogos infanojn al kolorigado.

Ĉi tiu, la unua Esperanta libro eldonita en Kostariko, estas ja aĉetinda libreto!

William R. HARMON, Usono

Cartago. 2002.

18 paĝoj. 21x28 cm. EUR 4,50 + sendokostoj. Triona rabato ekde 3 ekzempleroj. La libro estas aĉetebla ĉe la Indiĝenaj Dialogoj (Riouwstraat 172, NL-2585HW Den Haag, Nederlando)

Mendoj ĉe:

snjezana.cimic@idnetwork.nl

書評： わたしの旅

子供を対象としたこの魅力的に塗り絵絵本は、やさしい「緑の」メッセージを含んでいます。水滴が主人公で、雲、空そして地上へと巡る様子を描いています。自然のすべての個体が貴重というような、そして、人間が自然を守るのがどれだけの価値があるかというような描写から明らかです。

スペイン語と英語でエスペラントについての導入的な説明が、読者の理解を助けます。塗り絵のための線画は単純で、子供が塗り絵しやすくなっています。

コスタリカで出版された最初のエスペラントの本は買う価値のある絵本です。

ウイリアム R. ハーモン、 アメリカ

「Mia Vojo」、Carolina MATA. の英語訳「My Journey」をあわせた版。コスタリカのカルタゴ市、 Editorial Tecnológica de Costa Rica. の 2002 年出版。

18 ページ. 21x28 cm. 4,50 ユーロ + 送料. 3 部以上注文の際は定価の 2/3 で購入できます. この本は、先住民族の対話で買うことができます。
(Riouwstraat 172, NL-2585HW デン・ハーグ、オランダ)

注文は：

snjezana.cimic@idnetwork.nl

ID
Tamtamo No. 8

ISSN - 1409-4576

Indiĝenaj Popoloj kaj ties Rajto al Disvolviĝo

NOTO: La jena teksto estas resumo de la prelego de Sarah Sepoe, Fondaĵo de la Popolo Deboin, Papua Nov-Gvineo, al Laborgrupo de Unuiĝintaj Nacioj pri Indiĝenaj Popoloj, Ĝenevo, Svislando, je la 27-a de julio, 2001:

La temo de ĉi tiu jaro, "Indiĝenaj Popoloj kaj Ties Rajto al Evoluiĝo", estas samtempe defia kaj delikata. Indiĝenaj Popoloj tutmonde viktimoj de maljustecoj dum jarcentoj daŭre hodiaŭ restas viktimoj. Ni devas plani kaj lukti por defendi niajn indiĝenajn popolojn kaj ilian rajton al disvolviĝo.

Malfeliĉe la indiĝenaj popoloj hodiaŭ povas malmulte regi sian propran evoluon. Tiun regon ekposedis al si transnaciaj korporacioj, la Monda Banko, la Internacia Mono-Fonduso (IMF), la Azia Disvolviĝa Banko (ADB) kaj la Tutmonda Komerca Organizo (WTO).

La kerna celo de WTO estas senreguligi internacian komercon per limigo de la rajto de registaroj protekti sian popolon, medion kaj naturan riĉecon. Oni ofertas fidindecon de manĝoprovizo, endanĝerigitajn speciojn, sociajn celojn kaj kulturon, ĉio je la nomo de tutmonda komerco.

En la insulaj nacioj de la Pacifiko la plimulto de la enloĝantoj estas indiĝenaj popoloj. Tiuj ĉi popoloj, forte ligitaj al la grundo, estas ekonomie malriĉaj, malgraŭ ke la landoj estas riĉaj pro bio-diverseco kaj biologiaj rimedoj. Ĉi tiujn

ID
タムタモ No.8

ISSN-1409-4576　　　　　2002年1月発行

先住民族と発展へのその人たちの権利

注：以下のテキストは2001年7月27日スイス・ジュネーブでの先住民族に関する国連の作業部会への、パプアニューギニアのDeboin民族財団のSarah Sepoeの講演の概要です。

今年のテーマである「先住民族と発展へのその人たちの権利」は、挑戦的であると同時にデリケートなものです。先住民族は世界中で何世紀もの間、不公平の犠牲者であり、今日も継続して犠牲者のままです。私たちは、先住民族と発展への彼らの権利を守るために、計画をし、闘わねばなりません。

不幸なことに、今日、先住民族が自分の固有の発展を自分の自由にできるのはわずかです。国を越えた組織である世界銀行、国際通貨基金(IMF)、アジア開発銀行(ADB)、世界貿易機構(WTO)がその支配を握っています。

WTOの中心目的は、自己の国民、環境、自然の豊かさを守るという各国政府の権利を制限して国際貿易の規制を無くすることです。貿易のグローバル化の名のもとに、食料供給の信頼性、絶滅危惧種、社会的目的と文化などすべてが犠牲にされるのです。

太平洋諸島の人々の過半数は先住民族です。土地に強く結びつけられているその人たちは、その国々が生物の多様性と、その生物の応用技術においては豊かであるにもかかわらず、経済的には貧困です。この人たちを、財力と技術においては豊かですが、生物多様性においては貧しい北方の国の人たちが、利己主義的に搾取しています。

パプアニューギニアの人々は、他の太平洋

egoisme eksplúatas homoj el la nordaj landoj, kiuj estas riĉaj pro mono kaj teĥnologio sed malriĉaj je biologia diverseco.

La popolo de Papua Nov-Gvineo, simile al popoloj en aliaj pacifikaj insuloj, pasint-tempe ekspluatitaj de esploristoj kaj misiistoj, nun estas ekspluatataj de sciencistoj kaj multnaciaj korporacioj. Ili forprenas specimenojn de niaj plantoj kaj bestoj, ili prenas nian tradician scion pri la specimenoj, ili eĉ ŝtelprenas nian DNA-on, forportante ĉion al laboratorioj en siaj propraj landoj Ili patentigas siajn eltrovaĵojn kaj profitas. Neniu avantaĝo refluas al la popoloj de kiuj ĉio estis forprenita.

En 1997/98 usona botanikisto forprenis mamal-planton de Insularo Samoa al laboratorio en Usono. Tie li eltrovis ĥemian kunmetaĵon kiu agas kontraŭ virusoj. La patento estas nun posedaĵo de la usona registaro kaj usona universitato. Sed la samoa popolo ricevis de ĝi nek informon nek profiton.

En jaro 1993 oni forprenis DNA-on forde la Hagahai-popolo en Madang-provinco de Papua Nov-Gvineo. Oni en Usono patentis ĝin kaj nun vendas ĝin per la inter-reto. Kontraŭ US$218 oni povas aĉeti vivantajn ĉelojn en kiuj troviĝas "plenplene la viv-esenco de la Hagahai-popolo". En 1992 la Usona Departemento de Komerco petis patenton de homaj T-ĉeloj devenaj de 42-jaraĝa virino kaj 58-jaraĝa viro en la Insularo Solomona.

En jaro 2000 la registaro de la Insularo Norfolka subskribis esplor-kontrakton kun sciencistoj en Universitato Griffiths en Aŭstralio. Ankaŭ la aŭstralia firmao Autogen planas kolekti specimenojn de DNA en Tongo, elserĉi genojn kiuj dispozicias al obezeco, diabeto kaj kormalsano kaj vendi la genetikan informon.

諸島の人々と同じように過去の時代には探検者や宣教師に搾取され、現在は、科学者や多国籍企業に搾取されています。彼らは私たちの動植物の標本や標本についての私たちの伝統的知識を奪い、私たちの DNA を盗み出しさえして、自分の国の研究室にすべてを収めたのです。彼らはその発見で特許を取ってもうけています。すべてを奪い取られた人たちへ還流してくる利益は何もありません。

1997/98 年には、アメリカの植物学者が、サモア群島のママラ(mamala) 植物をアメリカの研究室へ奪い去りました。そこでウイルスに作用する化学物質が発見されました。現在、その特許は、アメリカ政府とアメリカの大学が持っています。しかし、サモア人は、そんな情報も利益も受けませんでした。

1993 年には、パプアニューギニアの Madang 州の Hagahai 民族から DNA が採取されました。アメリカで、それに特許が与えられ、現在、インターネット上でそれを売っています。Hagahai 民族のあふれるばかりの生命のエッセンスである生きている細胞を 218US ドルで買うことができます。1992 年にアメリカ商務省は、ソロモン群島の 42 歳女性と 58 歳男性のヒト T 細胞の特許を申請しました。

2000 年には、ノーフォーク (Norfolk) 群島政府は、オーストラリアの Griffiths 大学の科学者と調査の契約をしました。オーストラリアの商社 Autogen も、トンガの DNA の標本を集め、肥満、糖尿病、心臓病に対応している遺伝子を捜し出し、この遺伝学的情報を売ることを計画しています。

種の間の操作が原因で、ニュージーランドのマオリ族のいくつかの DNA が、 現在、羊のような動物の中にもあります。

先月、パプアニューギニアの首都・ポート・モレスビーで世界銀行の構造調整プログラムに抗議する騒乱があり、警察は 3 人を射殺しました。
2001 年 7 月 19 日、我が首相 Sir Mekere

vendi la genetikan informon.

Pro manipulado inter specioj, iom da DNA de popolo de Aotearoa, Nov-Zelando, nun troviĝas en bestoj, kiaj ŝafoj.

Pasint-monate en Port Moresby, ĉefurbo de Papua Nov-Gvineo, estis tumultoj protestantaj kontraŭ la "Struktur-ĝustiga Programo" de la Monda Banko. La polico mortpafis tri homojn. Je la 19-a de julio 2001 nia Ĉefministro, Sir Mekere Morauta, diris ke ni havas neniun elekton krom efektivigi la kondiĉojn de la IMF kaj la Monda Banko.

La deklaracio pri la Rajto Evolui, adoptita de la Ĝenerala Asembleo en 1986, parolas pri inkluziva ekomonia, socia, kultura kaj politika procezo kiu celas al konstanta plibonigo de la bonstato de la tuta enloĝantaro. Ne ekzistas mencio pri transnaciaj korporacioj, la Monda Banko, la IMF aŭ la ADB. Kiun rajton al disvolviĝo havas la indiĝenaj popoloj se tiuj ĉi organizoj altrudas al ni komercajn interkonsentojn kaj limigas la povon de niaj registaroj protekti nin kontraŭ tiu ĉi nova koloniismo?

Dankon, S-ino Prezidanto.

Morauta は、IMF と世界銀行の示す条件を実現する以外に、我々の選択できる道はない、と発言したのです。

1986 年の国連総会で採択された開発の権利に関する宣言は、全住民の福祉の定常的な向上を目的とする、経済・社会・文化・政治にわたる包括的過程について述べています。世界銀行や IMF, ADB のような国際組織についての言及はありません。もしこれらの組織が我々に商業的な（貿易上の）合意を強制し、我々の政府がこの新植民地主義に対抗して我々を守る力を制限するならば、先住民は開発に対して何の権利をもてるのでしょうか？

議長さん、ありがとうございました。

Sarah SEPOE

Sarah SEPOE
TAMTAMO JARO 3, No. 8
www.idnetwork.nl/tamtamo Januaro, 2002

TAMTAMO haveblas en la angla, Esperanto, la franca, la hispana kaj la japana :

Japanlingvaj:

YOKOYAMA Hiroyuki
HOSHIDA Acuŝi
SATO Eiji
KIMURA Goro

Sendu viajn novaĵojn, eĉ en pontlingvo,

タムタモ　３年度、第８号
www.idnetwork.nl/tamtamo　2002 年 1 月
タムタモは、英語、エスペラント、フランス語、スペイン語、日本語で入手できます：
協力者：日本語版：

横山裕之
星田淳
佐藤英治
木村護郎

あなたのニュースを送って下さい。橋渡

ni transdonos ilin! Ni tre ŝatas legi viajn komentojn.

*OFICIALAJ ADRESOJ DE TAMTAMO

La ID-teamo bonsalutas vin ID-ane kaj volonte ricevos viajn viv-signojn!

Oficialaj adresoj de Indiĝenaj Dialogoj (ID) kaj de TAMTAMO estas la samaj:

Centra Oficejo:
E-poŝto: bessie.schadee@usa.net
Telefono: +31 (70) 51 77 433
Fakso: +31 (70) 51 77 523
Strat-adreso:
Oud Clingendaal 7A,
2245 CH Wassenaar,
Nederlando

E-poŝto:
TAMTAMO: falena@racsa.co.cr
TTT-ejo: idreto@racsa.co.cr

し言語でも構いません。我々が翻訳します！あなたの意見をお寄せください。

タムタモの正式な連絡先

ID チームは ID 仲間のあいさつを送ります。お便り下さい！

先住民族の対話(ID)の正式な連絡先とタムタモの正式な連絡先は同じです：

本部：
電子メール：bessie.schadee@usa.net
電話： +31 (70) 51 77 433
ファクス： +31 (70) 51 77 523
住所：
Oud Clingendaal 7A,
2245 CH Wassenaar,
Nederlando（オランダ）

電子メール：
機関紙「タムタモ」：
falena@racsa.co.cr
ホームページ：idreto@racsa.co.cr

少数民族問題専門誌 **Etnismo73** 号（**2003** 年 **6** 月 **2** 日）に当誌の記事が引用されました。左がアイヌ語 **FM** 放送（横山）、右がアイヌ語（樺山）についての文です。**IRANKARAPUTE!** はアイヌ語で **Saluton!** の意味です。

8

I R A N K A R A P T E !

Ĉu la aina lingvo estas savebla?

Kiam, la 18-an de oktobro 1987, la radiostacio Sapporo komencis elsendi kurson pri la aina lingvo, tio estis historia evento. Unuan fojon okazis tia kurso, kiun oni povis aŭdi ĉiun dimanĉon dum 15 minutoj tra tuta *Ainumosiro*, kiel la ainoj nomas sian hejmlandon Hokajdo; tiu radiokurso, kies titolo estis *IRANKARAPTE!*, t. e. *SALUTON!*, estis daŭronta ĝis oktobro 1988.

Intertempe estis registritaj pluraj paŝaĵoj por protekti la kulturan heredaĵon de la ainoj, kies lingvo estis jam preskaŭ perdita. Antaŭ du jaroj ekaŭdeblis la voĉo de *KAJANO Sirou* per la radiostacieto "*FM Pipausi*" (1): "Bonan tagon. Ni komencis dissaŭdigi per FM-Radio *Nibutani*, kaŝnome "*FM Pipausi*", ekde la 11-a horo de la 8-a de aprilo 2001. Ĝi estas fondita laŭ la ideo de s-ro *KAJANO Sigeru*, por ke ni samgentanoj en la vilaĝeto *Nibutani* povu aŭskulti ainlingvan paroladon."

Post la akompanado kaj anonceto, *KAJANO Sirou*, la reprezentanto de *FM Pipausi*, *KAJANO Sigeru*, parolis aine:

"Saluton al ĉiuj miaj karaj samgentanoj en la vilaĝeto *Nibutani*, sinjoroj kaj sinjorinoj, junuloj kaj junulinoj! Mi, *KAJANO Sigeru*, naskiĝis en ĉi tiu vilaĝo *Pipausi*, kiel filo de la patro *Arakajne* kaj la patrino *Hanume*. La patrino de la patro estis nomata *Tekatte*.

Feliĉe ŝi tute ne povis paroli la japanan, tial mi kreskis kun aina interparolado kun ŝi. Post la morto de la avino mi pensis, ke la aina utilas por nenio, kaj forjetis ĝin por ĉirkaŭ dek jaroj.

Tamen fare de japanoj forprenitaj estis nia lando kaj ĉiutagaj necesaĵoj (2). Finfine la aina lingvo malaperonta kiel nebulo aŭ ĉielarko. Tiam mi vekiĝis kvazaŭ liberigita de obseda koŝmaro. Preterpasis kaj forpasis ĉirkaŭ 50 jaroj, dum mi kolektis aĉetante kaj faris ainajn popolaĵojn. Nun ĉe mi staras du domegoj, t. e. la muzeo kaj la muzeeto, ambaŭ en la vilaĝo *Nibutani*.

Mi havas feliĉon paroli en la aina lingvo fariĝa de dio. Tiu lingvo estis preskaŭ malaperonta de la vivo. Tial mi petis oldajn geamaljunulojn doni la esencajn florojn de la lingvaĵoj por mia registrado, kaj nun ĉe mi restas, kvazaŭ ilia testamento, tiel multaj rakontoj, ke mi kredas, ke mi ne rajtas lasi ilin vane dormi ĉe mi.

Por vi aŭskulto nun mia parolo ainlingva fluĝas en la aero. Mi elkore deziras, ke tiun lingvon - vivantan lingvon - aŭskultu ne homoj sole, sed aŭskultu vi kune kun dioj ĉirkaŭ vi.

Jen estas mia simpla saluto. Dankon pro via aŭskulto."

Klarigoj:

(1) "*Pipausi*" estas la aksa nomo origine aina por parto de la nuna vilaĝeto *Nibutani* en la urbeto *Biratori*.

Pipausi estas aina vorto signifanta "*lokon, kie multa troviĝas marĉaj konkoloj*".

(2) Tio signifas, ke la studentoj pri la aina kulturo preskaŭ senpage forportis ĉion kiel pregitojn, popolajn necesaĵojn kaj diversajn aliajn ilojn.

(Tiu ĉi teksto estas bazita sur artikolo de *JOKOJAMA Hirojuki*, aperinta en *Heroldo de HEL* (Hokkajda Esperanto-Ligo), n-ro 90, julio-aŭgusto 2001, p. 2 kaj 3.)

CIRI Jukie

Ainaj Jukaroj

Hokkajda Esperanto-Ligo
1980

Etnismo 73 / 20 06 2003

IRANKARAPTE - Ĉu la aina lingvo estas savebla?

La aina lingvo

Loknomoj en Hokajdo konsistas el multaj ainaj kaj malmultaj japanaj vortoj. *Sapporo* estas seka vasta(j)oj el *sat* - seka kaj *poro* - vasta. Tio montras la staton de la seka delto sub la urbo. *Kusiro* estas vorto kun ... aŭ ... vojo. *Obihiro* estis origine *O-perekere-p* - ... kaj tial oni nomis la kolekton de multaj riveroj en la rivero *Tokati*. *Otaru* estas sabla ... vorto aŭ loko. *Asahikawa* estas japanlingva nomo tradukita el la originala aina nomo *Tyuk-betu*, t.e. rapida rivero.

Pri ol 90 procentoj de la ainaj loknomoj rilatas al rivero. Ĉiuj branĉoj de ĉiuj riveroj estis nomitaj de ainoj. Riveroj provizas fiŝojn al la ainoj, precipe salmojn, la ĉefan manĝaĵon, kaj multrivera regiono estas tre utila por ĉasado de cervoj kaj ursoj. Ainoj respektas riverojn kiel vivantajn spiritojn.

Restas multaj loknomoj de ainoj, sed nun eĉ malofte ablas aŭdi parolataŋ ainan lingvon. Preskaŭ ĉiuj nunaj ainoj kreskis en la japana lingvo, kaj bonaj lernilojn pri la aina mankas ankoraŭ antaŭ dek jaroj. Kvankam lastatempe ainoj, kiuj eksentis dignon pri sia sango, klopodas regajni sian lingvon en siaj kunsidoj, kaj aperis bonaj lerniloj.

La aina lingvo ne estas dialekto de la japana. Ĉi-sube sekvas kelkaj gramatikaj karakterizaĵoj de la aina:

1. Se la unua silabo finiĝas per konsonanto, la akcento estas en la unua silabo.
2. Se la unua silabo finiĝas per vokalo, la akcento estas - escepte de malmultaj kazoj - en la dua silabo.
3. Verboj indikas, afiksa, la subjekton. Tial oni povas forigi la apartan subjektovorton.
4. Adjektivo kaj verbo estas samaj, kaj oni ne distingas ilin.
5. La ordo de vortoj estas preskaŭ sama kiel en la japana kaj la korea. Objekto staras antaŭ verbo. Ekzistas postpozicioj, do "prepozicioj" malantaŭ la substantivoj.
6. Kiam transitiva verbo postulas la subjekton mem kiel objekton, prefikso kiu signifas *SIN* estas aldonata al la verbo, kiu iĝas netransitiva.
7. Substantivo kiu nomas parton de homa korpo ciam havas prefikson pri posedanto kaj sufikson posedatecan.
8. Oni povas transitivigi netransitivigitan verbon per prefikso aŭ sufikso.
9. Koncerne la pronomon *NI*, oni diferencigas ĉu la alparolato estas inkluzivita aŭ ne.

Ainoj estas supozataj kiel idoj de la praloĝantoj ne nur de Hokajdo, sed ankaŭ de la tuta japana insularo. Tamen la japana lingvo diferencas de la aina gramatike. Ĉirkaŭ la jaro 200 antaŭ nia erao venis nova popolo al nuna arkipelago, kaj la lingvo de la loĝantoj renversiĝis. Japanaj vortoj pri spiritaj aferoj estas komunaj al la aina kaj la japana, ekzemple dio estas aine *kamui* kaj japane *kami*. Unu filozofo diris ke tiu fakto pruvas ke la ainoj estas la

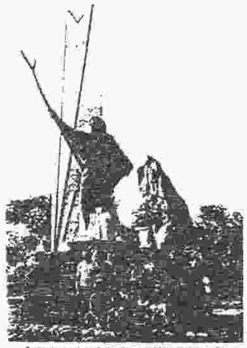

Grupo de ainoj, parte tradicie vestitaj, pozas antaŭ la monumento de *Sakaore*.

praloĝantoj.

La esperantistoj en Hokajdo provas kunlabori kun ainoj rilate lingvajn rajtojn, sed la plimulto el ili ne havas intereson pri Esperanto, ĉar ili, same kiel plimulto de japanoj, pensas ke la angla estas internacia lingvo. En la mondo komencis movado - *Indiĝenaj Dialogoj* - funkcigi Esperanton kiel pontolingvon por indiĝenoj. La esperantistoj de Hokajdo demandas sin, ĉu Esperanto troviĝas ĉe la solo, tiens kiu ĝi vivas ne nur kiel lingvo internacia, sed ankaŭ kiel lingvo intergenta, interkultura.

(La ĉi-supra teksto estas kompilaĵo de artikolo de *KABAYAMA Yuaido* el *Heroldo de HEL*, numero 92 / 2002, paĝoj 14 kaj 15.)

Raportado pri la ainoj havas longedan tradicion en nia revuo. Jen la listo de la ĉi-temaj artikoloj:

- Ainoj sur Hokajdo, numero **10**, paĝo 10;
- "Aino" estas "la homo", **11**, 4 - 7;
- Japana sovinismo kontraŭ ainoj, **41**, 8;
- Radiokurso pri la aina, **43**, 2;
- Nova perspektivo por la "nova lego", **54**, 14 - 15;
- TTT-paĝo pri ainoj, **81**, 2;
- "Ainaj Jukaroj" (recenzoj), **25**, 14 / **47**, 11 / **57**, 14.

Etnismo 73 / 20 06 2003

Klavaro de Mac enhavanta supersignojn de E

Mac によるエスペラントの字上符文字を含むキーボードについて

JOKOJAMA Hirojuki　横山 裕之

MacOS X 10.2 で、XML による記述で新しいキーボードを加えるための英語のドキュメントが、以下の URL にあります。

http://developer.apple.com/technotes/tn2002/tn2056.html

この英語のドキュメントに説明されている新しい方法で作ると、ファイル名が ".keylayout" または ".bundle" で終わるようになります。
なお、この方法の利点の一つとして、配列が XML のテキストファイルで記述してあるので、受け取った人がカスタマイズなどを行いやすいということがあげられると思います。

このドキュメントによって作成したエスペラントの字上符文字を含むキーボード・レイアウトがどこかにないかを、Mac と Espo に関するメーリングリスト「makesp-ml」に問い合わせました。

残念ながら、今現在、それについてはわからずじまいですが（ご存知の方はご一報ください）、このドキュメントの前の古い方法ですが、実装しているキーボード・レイアウトとして Esperanto.rsrc があることがわかりました。ライブラリに放り込むだけで使用できるようです。
Esperanto.rsrc がある URL は、以下のとおりです。

http://homepage.mac.com/thgewecke/

Mac OS でアクセスすると、My iDisk の Esperanto keyboard のフォルダに、Esperanto.rsrc と ReadMe のファイルがあるので、これをダウンロードします。
付属の ReadMe 文書を見ると、OS X 10.2 の「ライブラリ」--->
Keyboard Layouts フォルダに Esperanto.rsrc を入れるとあります。
ReadMe 文書の内容は以下のとおりです。

To install the Esperanto Unicode keyboard in your OS X10.2,
simply move the file Esperanto.rsrc to the folder

Library/Keyboard Layouts.

This keyboard must be used with TextEdit or other
Unicode-savvy application.

The circumflex consonants and u-breve are made by typing Option
before the normal consonant and u.

これにつきましては、日本大会のRH主催のインターネット分科会で泉従道さん
（S-ro IZUMI Yorimiti）が、ダウンロードからインストール、入力までデモします。

makesp-mlの詳細につきましては、
http://www.s-w.co.jp/~taon/index.html
にお問い合わせください。

入会資格は、Macを持っているEsp-istoとなってます。
話題は、MacとEspoのことなら何でもかまいません。
ML社会の常識以上の細かい規定はないそうです。

忍岡さんからの
葉書に描いてあった
水彩画です

故・中里和夫さんのご夫人からの
寄付金で作った2つの旗のうち
ひとつです。もうひとつは、緑星旗です。

Lingva diverseco en multpopola ŝtato ①
(surbaze de lingvaj spertoj dum Sovetunio)
多民族国家での言語多様性 ～ ソ連の経験を踏まえて

Sergei Anikeev

関西エスペラント大会（2003.5.31-6.1 吹田市 国立民族博物館）で講演した内容です。

地図から消えた世界最大の国家

Estas tre bone konata la fakto ke la Soveta Unio ĝis sia disfalo vicis inter la ŝtatoj havantaj tre buntan loĝantaron je lingva vidpunkto. Tio estis memkomprenebla, ĉar la lando vastis de la okcidento ĝis la oriento, de la sudo ĝis la nordo plurajn milojn da kilometrojn. Vi povas tion pli kontrete imagi se mi diras ke sole la nuntempa Rusio ampleksas ĉirkaŭ 8% de la tuta terglobo. Eĉ nun ĝi havas 148 milionojn da loĝantoj, kio konsistigas ĉirkaŭ 4% de la loĝantoj de nia Mondo (dum en Soveta Unio estis 250 milionoj). Oni povas moke diri, ke Rusio draste malgrandiĝis diversaspekte post la disfalo de SU. Sed ĝis nun sur ties vastega teritorio loĝas pli ol 50 diverslingvaj popoloj. Des pli interese estos trarigardi la ĝeneralan bildon pri la nacilingvaj aferoj en tiu grandega ŝtato, kiu jam ne plu ekzistas sur la mondmapo.

ソ連内各地でのロシア語の割合

Mi petas pardonon pro tio ke mi fojfoje donos ciferojn por pli konkretigi mian parolon. Do, iam en la Soveta Unio loĝis ĉirkaŭ 100 popoloj, kiuj parolis pli ol 130 lingvojn. Duono de tiuj ĉi lingvoj havis ĉiu sian skribosistemon. En 1979 pli ol 137 milionoj de ties (250miliona) loĝantaro nomis sin rusoj kaj diris la rusan sia gepatra lingvo. Tio estis 52% de la tuta loĝantaro. Ĉe tio 42 milionoj indikis la rusan kiel sia dua lingvo. Kiel ankaŭ grandaj naciaj lingvoj de aliaj popoloj oni kalkulis plie 60 lingvojn, kiuj ne estis de la slava lingva origino. Sed krom la slavlingvaj rusoj ankoraŭ 32 milionoj estis parolantoj de la ukraina lingvo, kaj 7 milionojn nombris la parolantoj de la belorusa lingvo (ambaŭ de la slavlingva grupo). Do, por diri pli mallonge, ĉiuj aliaj 12 respublikoj havis siajn respublikajn lingvojn. Sed plej interesa estas tiu fakto, ke en ĉiu unuopa respubliko aldone loĝis tute alilingvaj minoritataj popoloj kaj popoletoj.

カフカス山脈はバベルの塔！

Ekzemple, en la Kaŭkaza montaro, kiu estas inter la Nigra kaj la Kaspika maroj, oni parolas entute ĉirkaŭ 40 lingvojn, kaj nur en Dagestano, kiu estis unu el la kaukazaj aŭtonomiaj respublikoj, la loĝantaro uzis 30 malsamajn lingvojn. Inter ili 600 mil uzis la ĉeĉenan, 400 mil parolis la avaran, 300 mil - la lezginan lingvojn. Kaj Dagestano

mem eniris la unian respublikon Gruzion (angle Georgia) kies 3 miliona loĝantaro parolas tute apartan kartvelan (gruzinan) lingvon. Oni povas diri, ke tio estis vera Turo de Babilono! Kiamaniere do la multpopola ŝtato povis ekzisti kiel ŝtato, kiel oni povis solvi komune siajn problemojn en la politiko, ekonimio, socia kaj kultura vivoj?

国語のない国、ソ連の理想 ~ 言語平等

La ŝtata programo sonis jene: ĉiuj popoloj en SU devas esti plene egalaj politike, ekonomie kaj socie, ili havu ĉiuj la rajton je sendependiĝo ĝis eĉ la rajton por apartiĝi kaj krei sian nacian ŝtaton. Laŭ la programo, la Soveta Unio estis kreita surbaze de la plene libervola ŝtatunuiĝo. Neniu nacio aŭ popolo havis privilegiojn kompare kun la aliaj. Eĉ la ŝtata lingvo ne estis deklarita. Unuvorte, interpopola frateco kaj senlima egaleco.

Tio estis la proklamita, sed kiel statis la aferoj en la reala vivo?

Ne nur en SU, sed ankaŭ en multaj nuntempaj ŝtatoj (escepte, eble, de Japanio), oni tiel aŭ aliel alfrontas aŭ devas alfronti la problemon de la plurlingveco pro nacia diverseco de la loĝantaro.

インドの場合・州ごとの公用語

Ni prenu ekzemple Hindion. Ĝi estas lando la plej riĉa je la enŝtate paralele uzataj lingvoj. Pli ol 150 lingvoj estas parolataj tie. Kaj ĉirkaŭ 20 lingvojn oni konsideras lingvoj de nacia plimulto. Inter la plej multenombraj popoloj vicas la hindi-a, urdu-a, marathi-a, bengali-a, bihari-a, tamila, gugharati-a, kannara, malajalami-a, pughabi-a ka. Ĉi tie la hindi-lingvo kaj la angla estas akceptitaj kiel la ŝtataj. Sed krom tiu solvo en Hindio ĉiu ŝtat-unuo havas sian regionan lingvon kiel la oficialan.

二言語の国：ベルギー

Ankaŭ en Eŭropo troveblas ekzemploj. En Belgio oni decidis ankaŭ pri du ŝtataj lingvoj: norde estas regiono, kie oni uzas la flandran (nederlandan) kaj sude oni uzas la valonan (francan) lingvojn. Do, unuavide, estas aplikata la sistemo de dulingvismo. Ĉu ne estas bone? Sed en 60-aj jaroj okazis streciĝo enlanda: kulpas decido de la parlamento klare dividi per regionaj limoj du partojn de la loĝantoj. Linio dividas Belgion okcident-oriente kaj trairas la ĉefurbon mem. Tamen la ĉefurbo restas franclingva. Valonoj (da ili estas 4 milionoj) kaj flandroj (da ili estas 5 milionoj) kunpuŝiĝis surstrate: 100 mil parolantoj de la nederlanda demontraciis proteste en Brusselo, ĉar ili sentis sin humiuligitaj kaj ofendiĝis. Ĉe tio oni fakte ignoris 150 milan loĝantaron tuj apud la landlimo kun Germanio, tie oni uzas la germanan. <daurigota>

第67回北海道エスペラント大会は苫小牧です

テーマ：21 世紀を開く平和のことば「エスペラント」

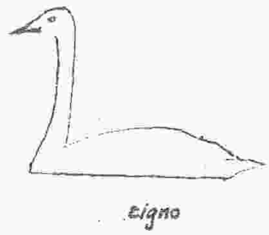

2003年9月13日（土）～14日（日）

苫小牧市文化交流センター（苫小牧市本町 2 丁目 1 番1号　電話 0144-33-8131）　愛称アイビープラザ　旧公民館

新川ホテル（苫小牧市本町2丁目1番1号　文化交流センターのとなり
電話 0144-35-1212）

9月13日（土）14：00～17：00 苫小牧市文化交流センターにて
*パネルディスカッション
基調講演　篠原昌彦氏（苫小牧駒澤大学教授）
「21 世紀とことば：　母語とエスペラントは何を伝えるか（仮題）」
17：00～　新川ホテルにてバンケードなど
9月14日（日）10：00～15：00　苫小牧市文化交流センター
*連盟総会
*総会終了後、第1回委員会

参加費　連盟員 3500円
不在参加 2000円　一般 300円
宿泊費　4500円（朝食付き1泊）
バンケード 3000円
（ホテルの夕食
+飲み物などの持ち込み分）

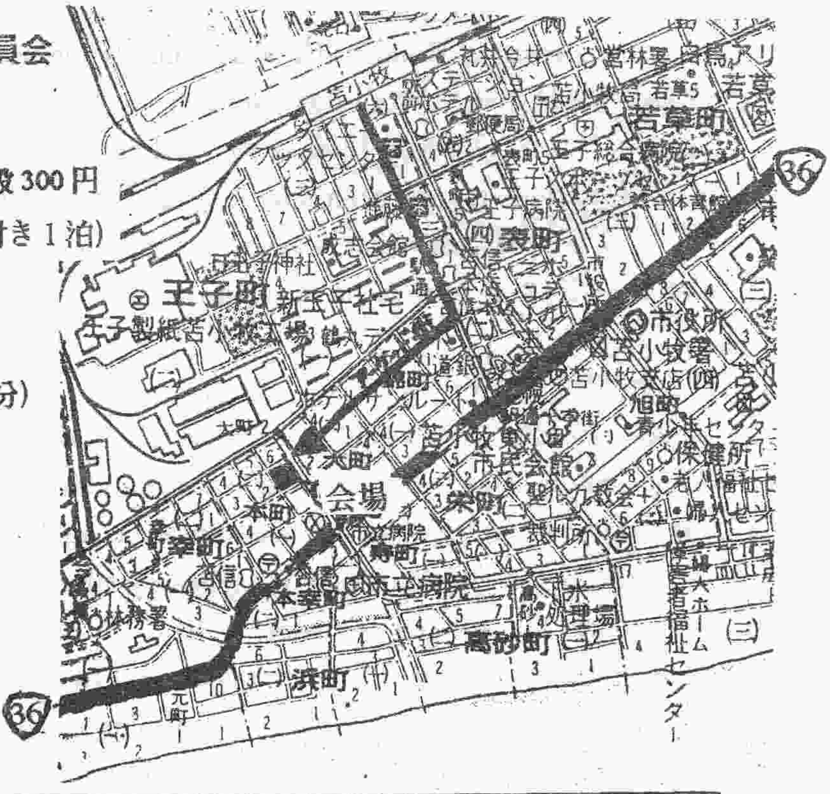

篠原昌彦氏

Heroldo de HEL No.97 北海道エスペラント連盟　2003.9.8
編集・発行：樺山　裕介　〒001-0045　Sapporo Kita-ku Asabu-ty61-3-13
Rondetaĝo　札幌市北区麻生町 1-3-13 ロンデタージョ　tel/fax011-717-4189